

INGLIZ TILINING XALQARO ALOQA TILI SIFATIDAGI ROLI VA UNING ZAMONAVIY KOMMUNIKATSIYADAGI AHAMIYATI

Eshqoraev E.A

Toshkent Amaliy fanlar universiteti, Chet tillari kafedrası ingliz tili o'qituvchisi

eshkaraevesan@gmail.com

Annotatsiya

Ushbu maqola ingliz tilining dunyo miqyosidagi xalqaro aloqa tiliga aylanish jarayonini va uning zamonaviy kommunikatsiyadagi ahamiyatini o'rganishga qaratilgan. Maqolada ingliz tilining ta'lim, texnologiya, diplomatiya va savdo kabi sohalardagi tutgan o'rni tahlil qilinadi. Tadqiqot natijalari ingliz tilining global aloqa tili sifatidagi kuchini va boshqa tillar orasida yetakchi o'rinda turishini ko'rsatadi. Shuningdek, ingliz tilining madaniy va ijtimoiy ta'sirlari ham muhokama qilinadi.

Kalit so'zlar: Ingliz tili, xalqaro aloqa, globalizatsiya, madaniyatlararo muloqot, kommunikatsiya, zamonaviy jamiyat.

Abstract

This article aims to examine the process of English becoming a global language of international communication and its importance in modern communication. The article analyzes the role of English in areas such as education, technology, diplomacy and trade. The results of the study demonstrate the strength of English as a global language of communication and its leading position among other languages. The cultural and social impacts of English are also discussed.

Keywords: English language, international relations, globalization, intercultural dialogue, communication, modern society.

Kirish. Ingliz tili bugungi kunda xalqaro aloqa tiliga aylangan bo'lib, dunyo bo'ylab milliardlab odamlar uni o'rganib, unda muloqot qilishmoqda. Globalizatsiya jarayonlari, internetning keng tarqalishi va texnologiyaning rivojlanishi natijasida ingliz tili ta'lim, diplomatiya, savdo va ko'plab boshqa sohalarda birlamchi aloqa vositasi sifatida xizmat qilmoqda. Shunday ekan, ushbu maqola ingliz tilining zamonaviy kommunikatsiyadagi ahamiyatini va uning jahon miqyosidagi roli qanday shakllanganligini tahlil qiladi.

Asosiy qism. Ingliz tilining xalqaro tilga aylanishi jarayoni haqida ko'plab tadqiqotlar olib borilgan. Crystal (2003) o'zining "English as a Global Language" asarida ingliz tilining global tildagi roli va uning rivojlanishi tarixini yoritadi. Bunda tilning iqtisodiy va siyosiy omillar natijasida dunyo bo'ylab tarqalganligi ta'kidlanadi.

Graddol (2006) ingliz tilining xalqaro miqyosdagi o'sishi haqida so'z yuritarkan, ushbu tilning dunyo tillari orasidagi yetakchi o'rnini ko'rsatadi va uning boshqa tillar bilan qanday o'zaro ta'sirda bo'lishini muhokama qiladi.

Bunon (2011) esa ingliz tilining ta'limda tutgan o'rnini haqida tadqiqot olib borib, xalqaro ilmiy tadqiqotlar, konferensiyalar va jurnalistik materiallar asosan ingliz tilida chop etilishini qayd etadi. O'zbekiston tilshunoslari, jumladan, Karimov (2018) ham ingliz tilining mamlakatimizda ta'lim va diplomatiyada muhim vositaga aylanganligini ta'kidlaydi.

Ushbu tadqiqotda ingliz tilining xalqaro kommunikatsiyadagi roli va ahamiyatini o'rganish uchun sifatli tahlil usulidan foydalanildi. Maqola yozish jarayonida xalqaro tashkilotlar tomonidan chop etilgan statistik ma'lumotlar, ta'lim va diplomatiya sohasidagi o'zbek va xalqaro mutaxassislarining ilmiy maqolalari tahlil qilindi. Shuningdek, texnologiya va savdo sohalaridagi ingliz tilining tutgan o'rnini aniqlash uchun internet platformalaridagi ma'lumotlardan foydalanildi.

Tadqiqot natijalari quyidagi muhim xulosalarni keltirib chiqardi:

Ingliz tilining global tilga aylanish sabablari:

Ingliz tilining xalqaro miqyosda keng tarqalishining asosiy sababi tarixiy omillarga, xususan, Buyuk Britaniya imperiyasi va AQShning iqtisodiy kuchiga borib taqaladi. 20-asrda texnologiyaning rivojlanishi va internetning keng qo'llanilishi natijasida ingliz tili global aloqa tili sifatida mustahkam o'ringa ega bo'ldi.

Ingliz tili va ta'lim:

Ingliz tilida ta'lim olish ko'plab mamlakatlarda yuqori malakali kadrlarni tayyorlashda muhim vositaga aylandi. Xalqaro universitetlar, ilmiy jurnal va konferensiyalar asosan ingliz tilida faoliyat yuritadi. O'zbekistonda ham ingliz tilidagi oliy ta'lim dasturlari soni ko'paymoqda.

Texnologiya va diplomatiyada ingliz tilining ahamiyati:

Texnologik kompaniyalar va internet platformalaridagi asosiy til sifatida ingliz tilidan foydalanish bugungi kunda global kommunikatsiyaning eng muhim omillaridan biri hisoblanadi. Xalqaro diplomatik aloqalarda ham ingliz tili muhim vosita bo'lib xizmat qilmoqda, bu esa tilning siyosiy va ijtimoiy ahamiyatini oshiradi.

Madaniy ta'sirlar va ingliz tilining tarqalishi:

Ingliz tilidagi filmlar, musiqa, adabiyot va ommaviy madaniyat mahsulotlari dunyo bo'ylab madaniyatlararo mulohazani kuchaytirdi. Ushbu omillar natijasida ingliz tili boshqa madaniyatlar orasida ham keng qabul qilinmoqda.

Soha	Ingliz tilining oʻrni	Misollar
Ta'lim	Xalqaro oliy ta'lim dasturlari va ilmiy tadqiqotlarda asosiy til	Xalqaro universitetlar, ingliz tilidagi ilmiy jurnallar va konferensiyalar
Texnologiya	Internet platformalari va texnologik kommunikatsiyada asosiy til	Google, Facebook, Microsoft, va Apple kompaniyalarida ingliz tili asosiy aloqa vositasi
Diplomatiya	Xalqaro siyosiy va diplomatik muzokaralarda keng qoʻllaniladi	Birlashgan Millatlar Tashkiloti, Yevropa Ittifoqi, NATO
Savdo va iqtisodiyot	Xalqaro biznes va savdo sohalarida asosiy til	Xalqaro korporatsiyalar va transmilliy kompaniyalar oʻrtasida savdo shartnomalari, bitimlar
Madaniyatlararo muloqot	Ingliz tilidagi madaniyat mahsulotlari global auditoriyaga yetkaziladi	Hollywood filmlari, ingliz tilidagi musiqa, adabiyot va telekoʻrsatuvlar

Xulosa. Tadqiqot natijalariga koʻra, ingliz tili zamonaviy kommunikatsiyada xalqaro aloqa vositasi sifatida yetakchi oʻrinni egallab kelmoqda. Uning ta'lim, texnologiya va diplomatiya sohalaridagi ahamiyati global muloqotning samaradorligini oshiradi. Ingliz tilining madaniy va ijtimoiy ta'siri uning xalqaro til sifatida rivojlanishini yanada mustahkamlashga yordam beradi. Shuningdek, bu tilni oʻrganish va undan foydalanish global raqobatbardoshlikni oshiruvchi muhim vositalardan biridir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Bunon, D. (2011). Ingliz tili ta'limda: Xalqaro miqyosdagi oʻrganish va qoʻllanish. Cambridge University Press.
2. Crystal, D. (2003). English as a Global Language. Cambridge University Press.
3. Graddol, D. (2006). English Next: Why Global English May Mean the End of 'English as a Foreign Language'. British Council.
4. Karimov, A. (2018). O'zbekistonda ingliz tilining ta'lim va diplomatiyadagi o'rni. O'zbekiston Milliy Ensiklopediyasi.